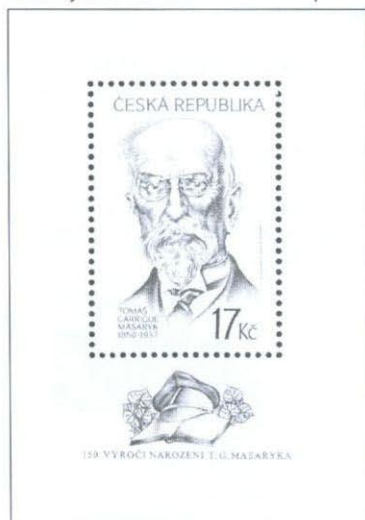

Dvě varianty aršíku T. G. Masaryk 2000

Nový aršík s portrétem T. G. Masaryka, vydaný 1. března, vzbudil díky zájmu médií velkou pozornost i nefilatelistické veřejnosti. Mnozí zájemci si jej koupili jako hezkou (a přitom levnou) připomínku Masarykova letošního jubilea, a tak byl na řadě pošt brzy vyprodán.

FRANTIŠEK BENEŠ

Specializovaný katalog POFIS Česká republika 1993 - 2000 (černobílý) uvádí, že tisková forma aršíku obsahovala dvě aršíková pole, která se však specializovaným sběratelům dosud nepodařilo rozlišit.

Tím však možnosti specializovaného sbírání u této emise nekončí. Vzápětí po vydání aršíku bylo zjištěno, že se dají rozlišit dva druhy papíru, na kterém byl tištěn. Rozdíl je patrný na první pohled u lepu, který je buď matný, nebo lesklý (při bližší prohlídce však lze nalézt

rozdílů více). Při ozáření UV lampou (s modrou i bílou tubicí) se oba papíry od sebe neliší („svítí“ modře).

Z Poštovní tiskárny cenin jsme se dozvěděli, že po tisk aršíku byl zpočátku použit papír francouzské výroby, na němž bylo zhotoveno zhruba 71.000 aršíků. V průběhu tisku však bylo zjištěno, že tento papír nesplňuje požadavky na tisk z plochých desek (silně se kroutí), a proto byl zbytek nákladu vytištěn na už dříve používaný papír švýcarský. Francouzský papír byl zkoušen proto, že poslední dodávky švýcarského papíru měly nevyrovnanou jakost a bylo jej třeba před tiskem přebírat.

A jak oba druhy papíru rozlišíme? Francouzský papír se kroutí, lep je matný (ale ne zcela tropický), barva papíru je o nepatrný odstín bělejší, jeho povrch je porézní, se zřetelnou strukturou. Švýcarský papír se nekroutí, lep je lesklý, povrch papíru je hladší.

Vzhledem k tomu, že jednotlivé pošty vždy v celých oblastech byly obvykle zásobeny aršíky buď z první, nebo z druhé části nákladu, nebylo většinou možné na jedné poště (nebo na poštách v jednom městě) koupit aršíky na obou druzích papíru (alespoň o tom nemáme žádnou zprávu). Například v Praze byly v prodeji aršíky na papíru švýcarském, v Brně v prvních dnech zase na papíru francouzském (což mimoděk ukazuje, že na Moravu směřovala první část nákladu). Zpočátku nebylo jasné, která varianta je běžnější, takže aršík bez ohledu na

druh papíru prodávala za nominál i většina obchodníků.

Situace se však brzy vyjasnila a jednotliví prodejci se rychle domluvili na vzájemných výměnách, takže už v průběhu brněnské výstavy byl na tamní burze a ve stáncích obchodníků pár aršíků (oba papíry) nabízen za sto korun a po informaci televize o výskytu dvojího papíru (a následném zvýšení poptávky ze strany nefilatelistické veřejnosti) byla cena ihned zvýšena na 160 Kč. V době uzávěrky časopisu někteří obchodníci nabízejí pár opět za stokorunu, ale aršík (vždy jedna varianta) je dosud v prodeji za nominál na některých poštách i u některých obchodníků, takže prostou sběratelskou výměnou s kolegy z jiných regionů je možno získat obě varianty za původní cenu. To však samozřejmě nebude platit věčně, takže pokud se zabýváte známkami ČR specializovaně, s nákupem za nominál rozhodně neotálejte!

Ve snaze dosáhnout co nejlepšího výsledku, zkouší PTC i jiné druhy papíru, například pro právě vydaný aršík Praha - Evropské město kultury roku 2000 (OTp + OF) byl použit papír švédský (fluorescenční). Pro tisk rotační se osvědčil papír španělský (fosforescenční), se kterým se pro tuto tiskovou techniku počítá i do budoucna. ■

Klíčová slova: 03*A - Česká republika, známky, Pof. A246; 31/3 - Sběratelská specializace, rozdíly v papíru; 33/3 - charakteristické rysy poštovních cenin, papír; 51 - filatelistický obchod.

Zajímavosti z Poštovní tiskárny cenin

Dotisky výplatních známek:

- **Velikonoce - 5 Kč:** 16. - 21. 2. a 14. - 17. 3. 2000 na stroji Wifag 3 (náklad 7,245 mil. ks);
- **Aršík Brno 2000 - 50 Kč:** 13. 3. 2000 na stroji Wifag 3 (náklad 29.300 ks);
- **Kozoroh - 1 Kč:** 29. 2. - 6. 3. 2000 na stroji Wifag 2 (náklad 14,97 mil. ks);
- **Vesnička - 40 h:** 7., 8., 15. a 29. 2. a 1. 3. 2000 na stroji Wifag 3 (náklad 10,19 mil. ks);
- **V. Havel - 5,40 Kč:** 21. 2. 2000 na stroji Wifag 2 (datum tisku v rámci původního nákladu, který činil cca 10,2 mil. ks);
- **Býk - 5 Kč:** 22. - 24. 2. 2000 na stroji Wifag 3 (náklad 6 mil. ks); 2. - 3. 3. 2000 na stroji Wifag 3 (náklad 5,22 mil. ks);
- **Štír - 5,40 Kč:** 22. - 28. 2. 2000 na stroji Wifag 2 (náklad cca 12 mil. ks);
- **Rak - 8 Kč:** 18. a 22. 2. 2000 na stroji Wifag 2 (náklad 2,23 mil. ks).

Náklady příležitostných tisků České pošty:

Brno 2000 - OTp (příloha výstav. katalogu) - 8020 ks;
Europa - OTp (příloha dárkového alba ČP) - 6520 ks.